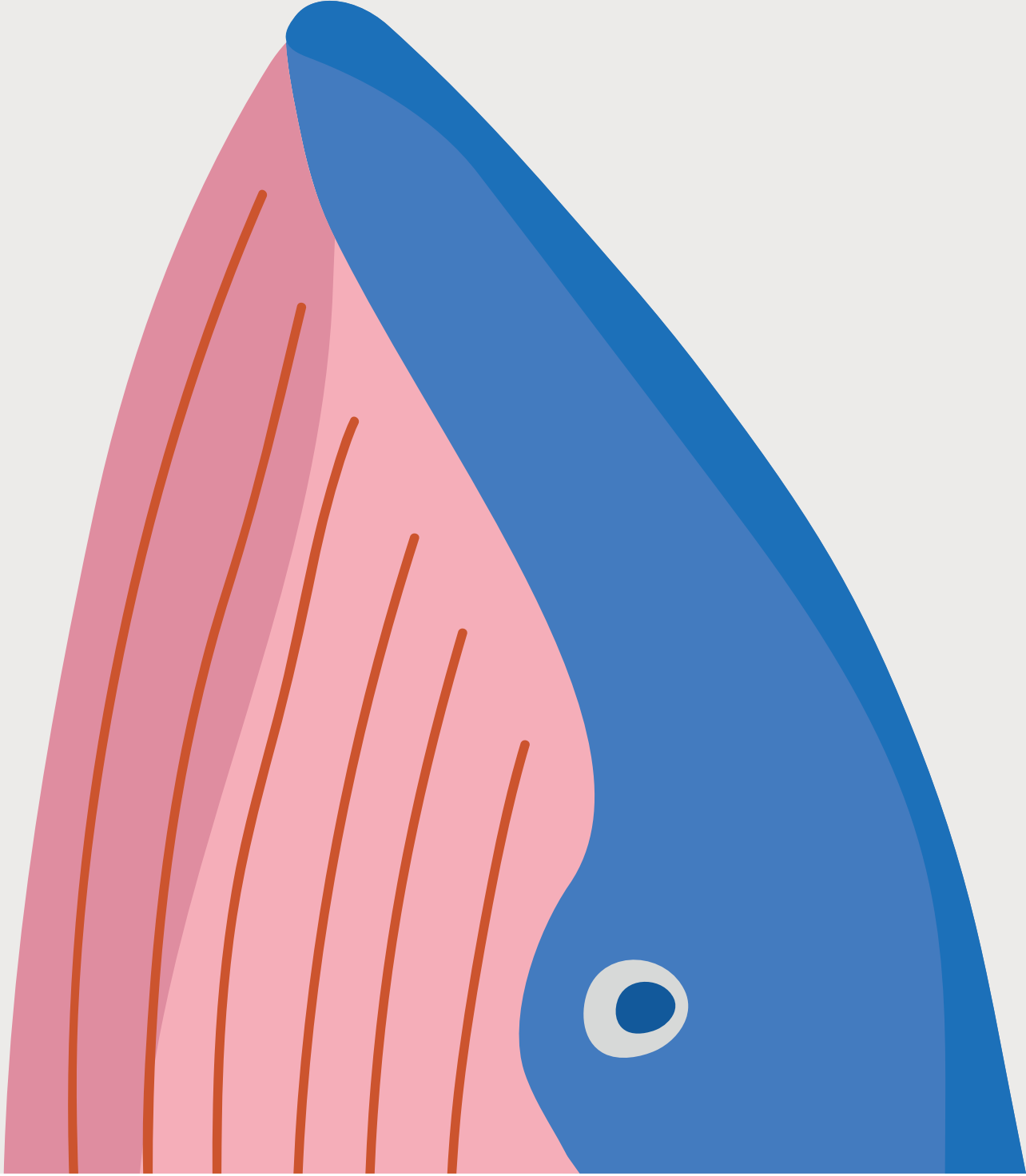

Den store hvalen
som er redd for
noe du ikke er redd
for i det hele tatt

I ørene til hvalen dannes det et nytt lag ørevoks hvert halvår. Man kan finne ut hvor gammel en hval er ved å telle disse lagene, nesten på samme måte som man teller årringer på en trestubbe.

Blåhvalen har nesa oppå hodet. Her er det et hull som hvalen puster gjennom og det kalles blåsehull. Når blåhvalen svømmer opp til overflaten, spruter den ut gammel luft fra dette hullet. Da spruter den vann høyt, høyt opp i lufta.

Blåhvalen er det mest høylytte dyret som finnes. Vi hører den bare ikke så ofte, fordi den roper under vann. Lyden er høyere enn den flymotorer lager.

Hvalen er en sulten type. På en dag kan han spise 4000 kilo krill og da nytter det ikke å spise én og én. Treffer hvalen på en gjeng med krill gaper han så høyt han kan og får både masse krill og masse vann i munnen. Blåhvalen har ikke tenner, men tråder (barder) som han kan filtrere ut vannet gjennom.

Blåhvalen er verdens største dyr, enda større enn de dinosaurene som levde før, til og med Tyrannosaurus Rex. Hjertet til blåhvalen er så stort som en stor bil.

Blåhvalen er like lang som
tre lange skolebusser.

Blåhvalen er sterkt truet, det betyr at det er stor fare for at den kan dø ut. Søppel i havet er en av tingene som truer hvalen.

Loop
MILJØ-
SKOLE

Med støtte fra

Handelens
Miljøfond

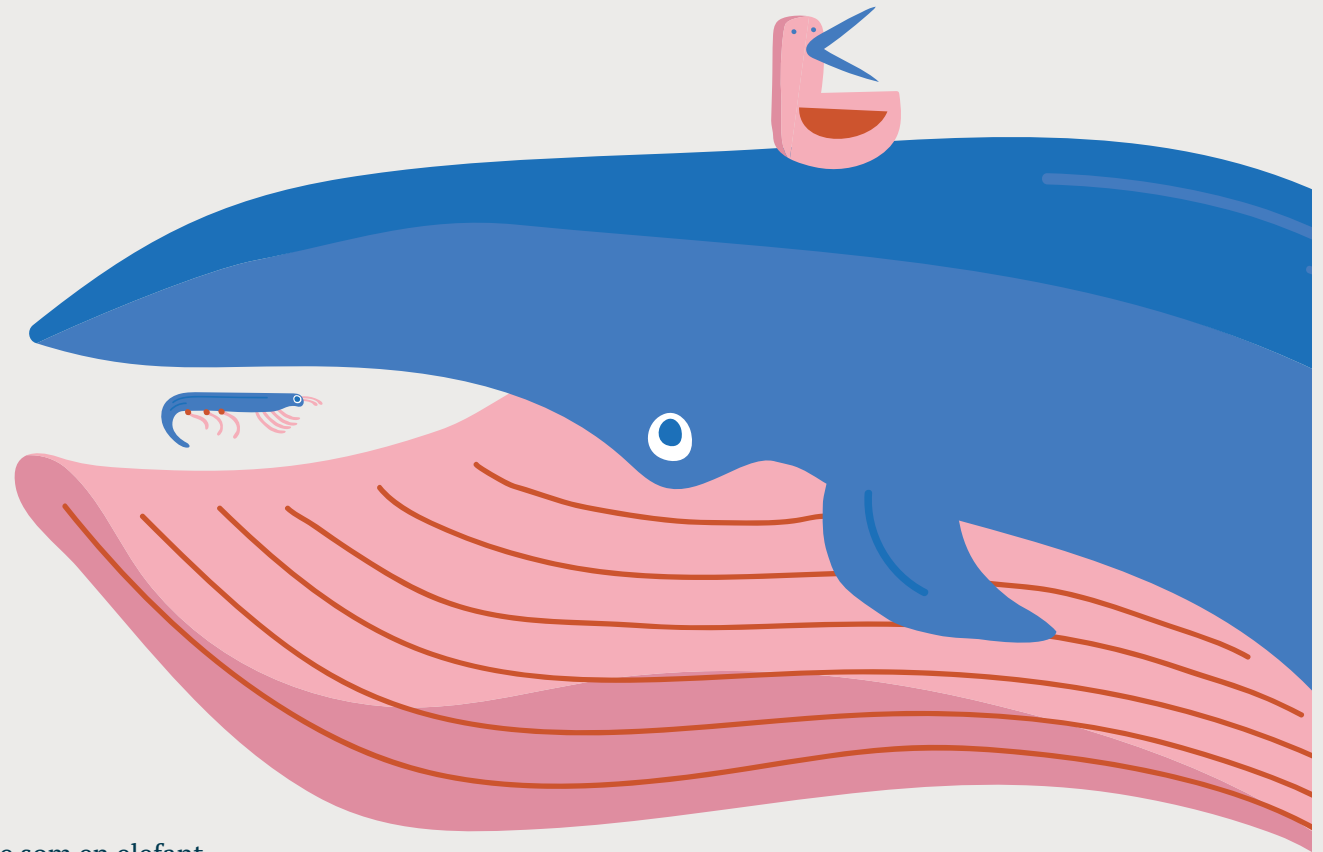
De aller fleste er redd for noe.
Noen er redd for å pusse tenna.
Andre er redd for grevlinger.

Til og med hvalen er redd for no'.
Men hva det er, det kommer du ikke til å tro ...

Hva tror dere en kjempestor hval kan være redd for?

Det var en gang en hval
som hadde fått alle oss til å se veldig små ut.
Ikke fordi vi er så veldig små,
vi har helt vanlig menneskestørrelse,
men fordi denne hvalen er veldig, veldig stor.
Denne hvalen, **blåhvalen**, har en tunge som kan veie like mye som en elefant.
Denne hvalen, **blåhvalen**, er like lang som tre lange skolebusser.
Denne hvalen, **blåhvalen**, er det største dyret som noensinne har levd.
Når du er så stor
som det denne store hvalen er,
er det ikke mye du er redd for.
Hvalen er ikke en gang redd for ...

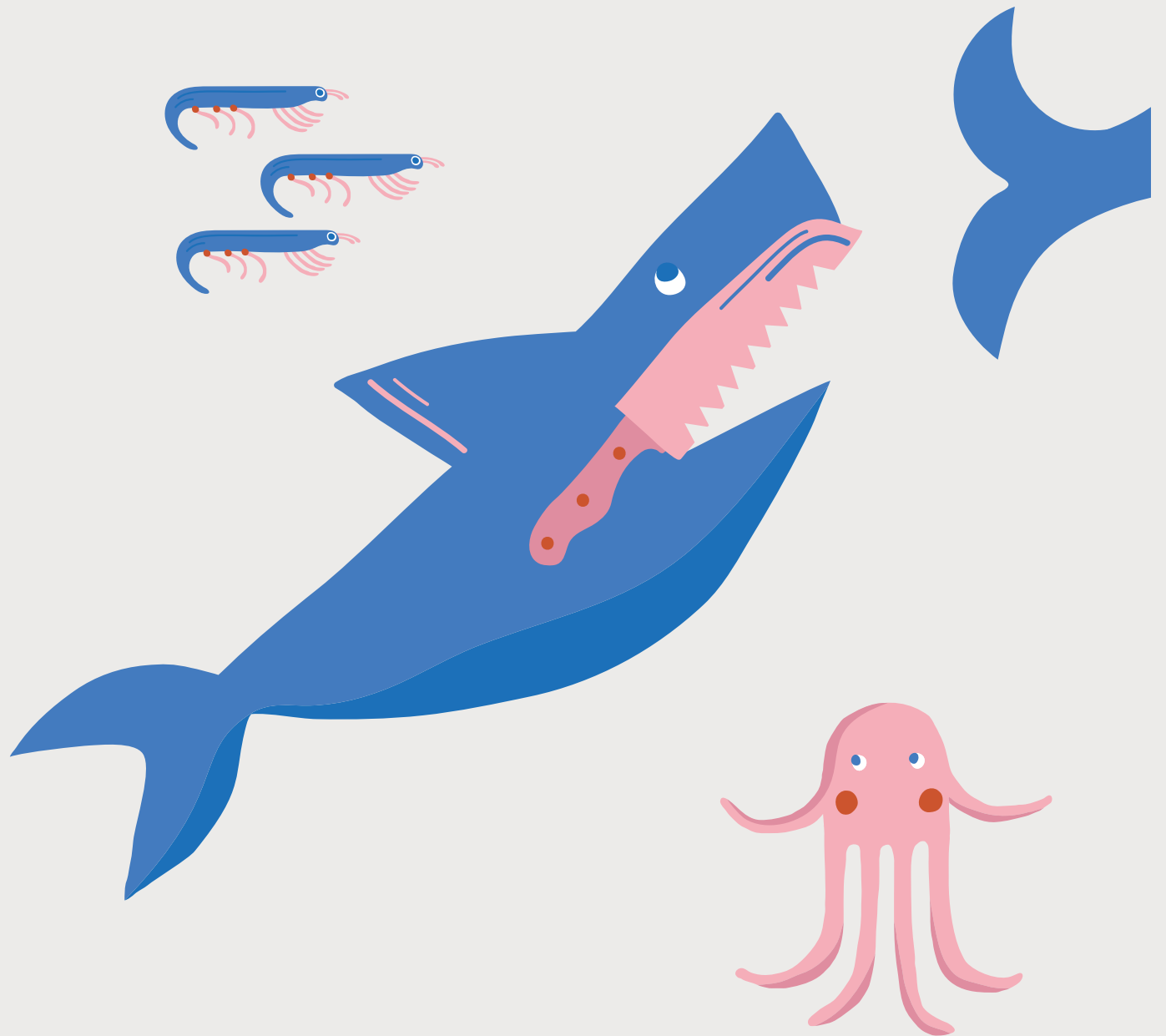
HAIER!

Haier har tenner som er så skarpe som skarpe kniver.
Noen ganger sover de på havets bunn.
Hadde vi sett en hai, hadde vi løpt eller svømt
så fort som vi bare kan.
Heldigvis finnes det ikke farlige haier
i Norge, Sverige, Danmark
eller Syden.

Hvalen er likevel ikke redd for haier.
I vannet hvor hvalen svømmer
er det mange, mange, mange haier.
Hvalen er derfor like vant til å se hai
som vi er vant til å se biler. **Biller.**
Duer. **Druer.**
Trær. **Tær.**

Når hvalen svømmer forbi en hai
sier han ikke "UÆ".
Han sier kanskje "hei" eller "blub",
siden han sier det under vann.

Når du er så stor
som det denne store hvalen er,
er det ikke mye du er redd for.
Hvalen er ikke en gang redd for ...

KROKODILLER!

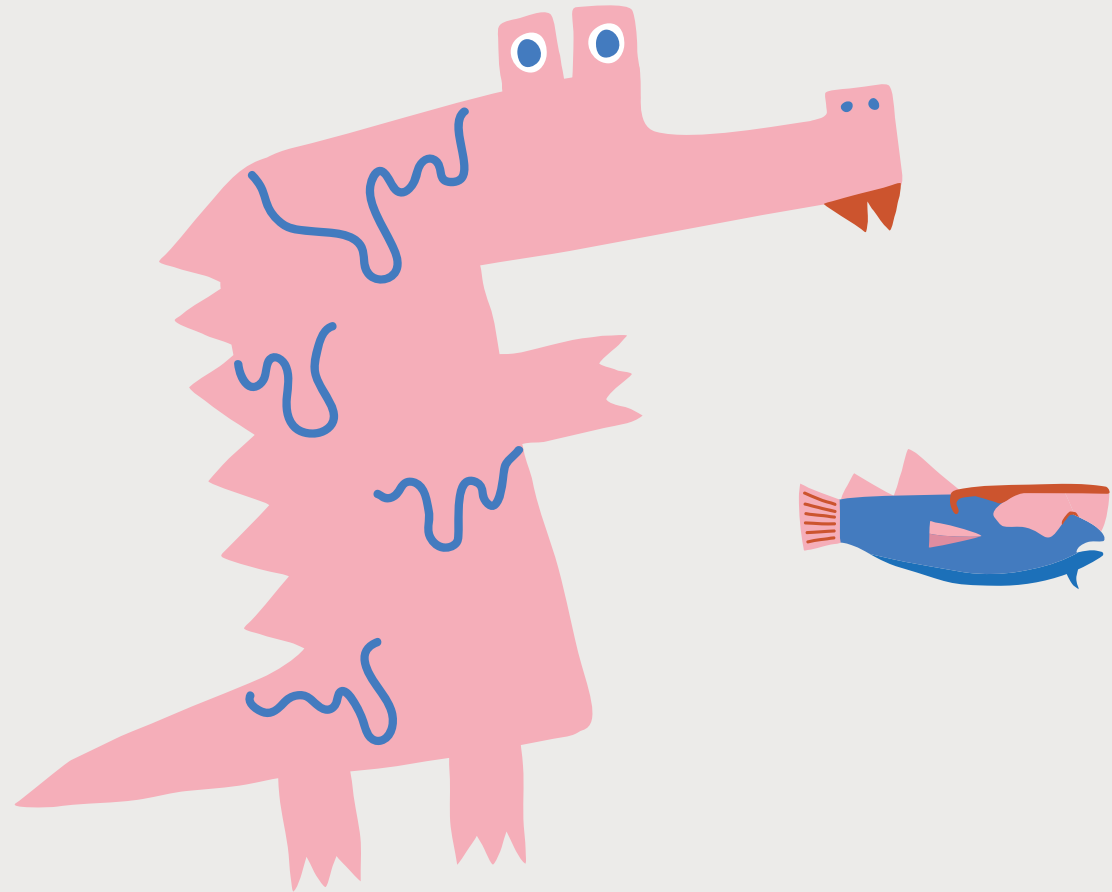
Krokodiller har slimete kropp
og øyne som nesten ikke trenger å blunke.
Hadde vi sett en krokodille, hadde vi løpt eller svømt
så fort som vi bare kan.
Heldigvis finnes det ikke krokodiller
i Norge, Sverige, Danmark
eller Syden.

Krokodiller ligner litt på dinosaurer,
og det er fordi de er i slekt med dinosaurene.
En slags fæl, fjern fetter.

Hvalen er likevel ikke redd for krokodiller – eller dinosaurer.
Dinosaurene døde ut for tusenvis av år siden
og krokodiller trives best på grunt vann.
Derfor er det ingen krokodiller
– og heller ingen dinosaurer –
på dypet hvor hvalen helst svømmer.

Hadde hvalen svømt forbi en krokodille eller en dinosaur
hadde han ikke sagt “UÆ”.
Han hadde kanskje sagt “oi” eller “blub”,
siden det hadde vært et uvanlig syn,
og siden han sier det under vann.

Når du er så stor
som det denne hvalen er,
er det ikke mye du er redd for.

Men. Uansett om du er liten eller stor,
er de aller fleste redd for noe.
Noen er redde for å pusse tenna.
Andre er redde for grevlinger.

Den store hvalen var også redd for noe.
Når han tenkte på det
fikk han gåsehud på finnene.
Han fikk lyst til å lukke øynene
og tisset nesten i buksa.
Det er bare det at hvalen
ikke går med bukse.

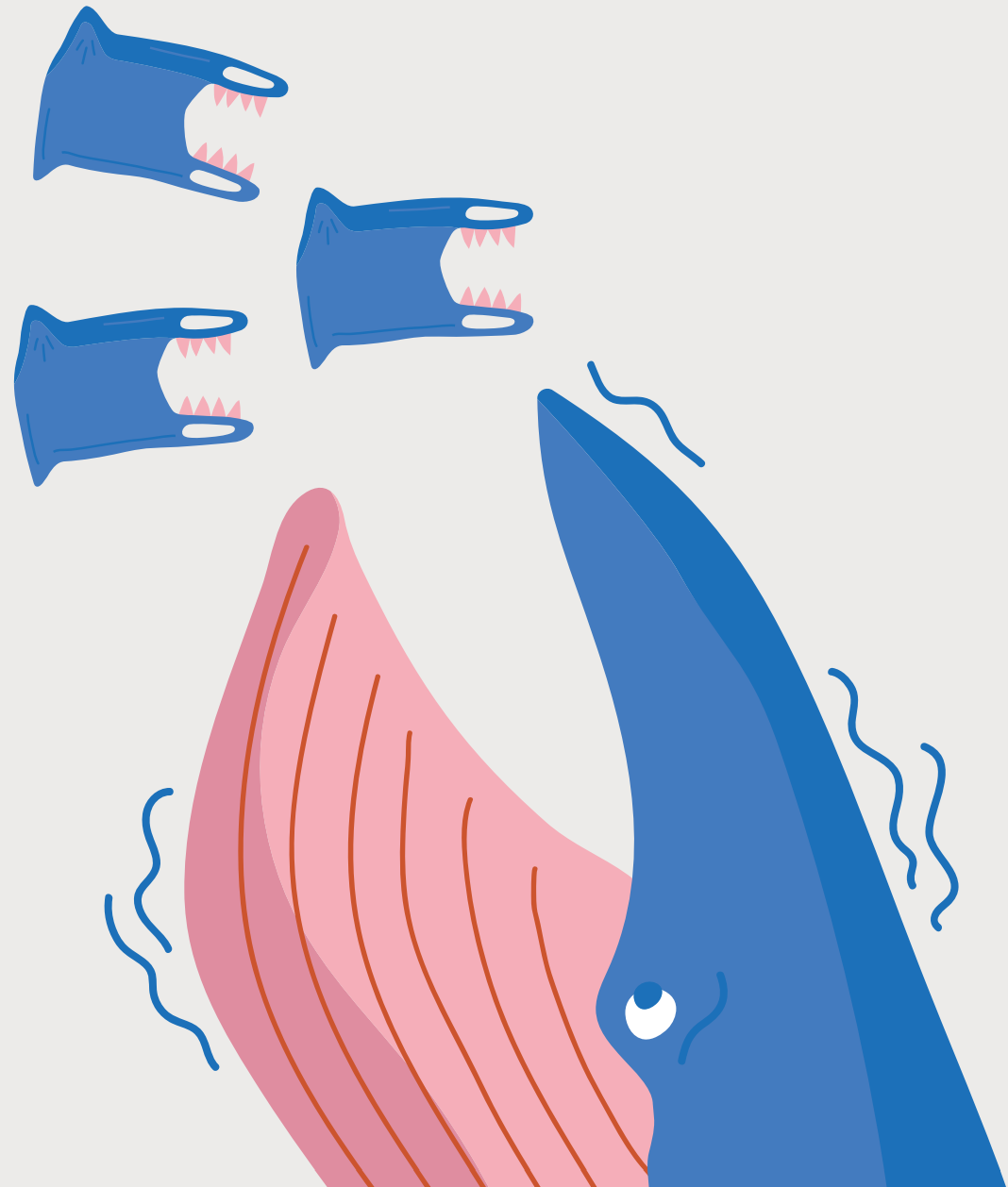
Hva tror dere hvalen var redd for?

Den kjempestore hvalen
– som er like stor som 155 biler eller ett stort passasjerfly –
var redd for de veldig skumle ...

PLASTBÆREPOSENE!

Plast hører ikke hjemme i havet,
på samme måte som det ikke skal være
hår i suppa, brødslike på hodet, eller sko på nesa.

Men innimellom blir plastposer
mistet ut av veska, glemt i skogen,
eller lagt i en for full søppelkasse.
Da kan vinden og regnet ta med seg
plastposene til havet. **Til hvalen.**

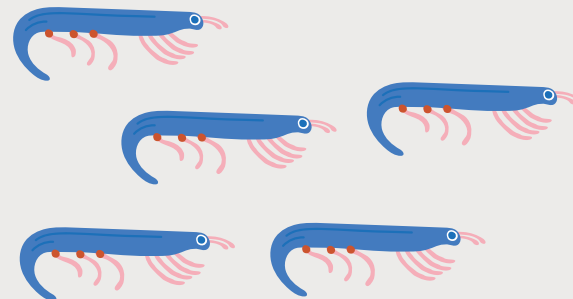
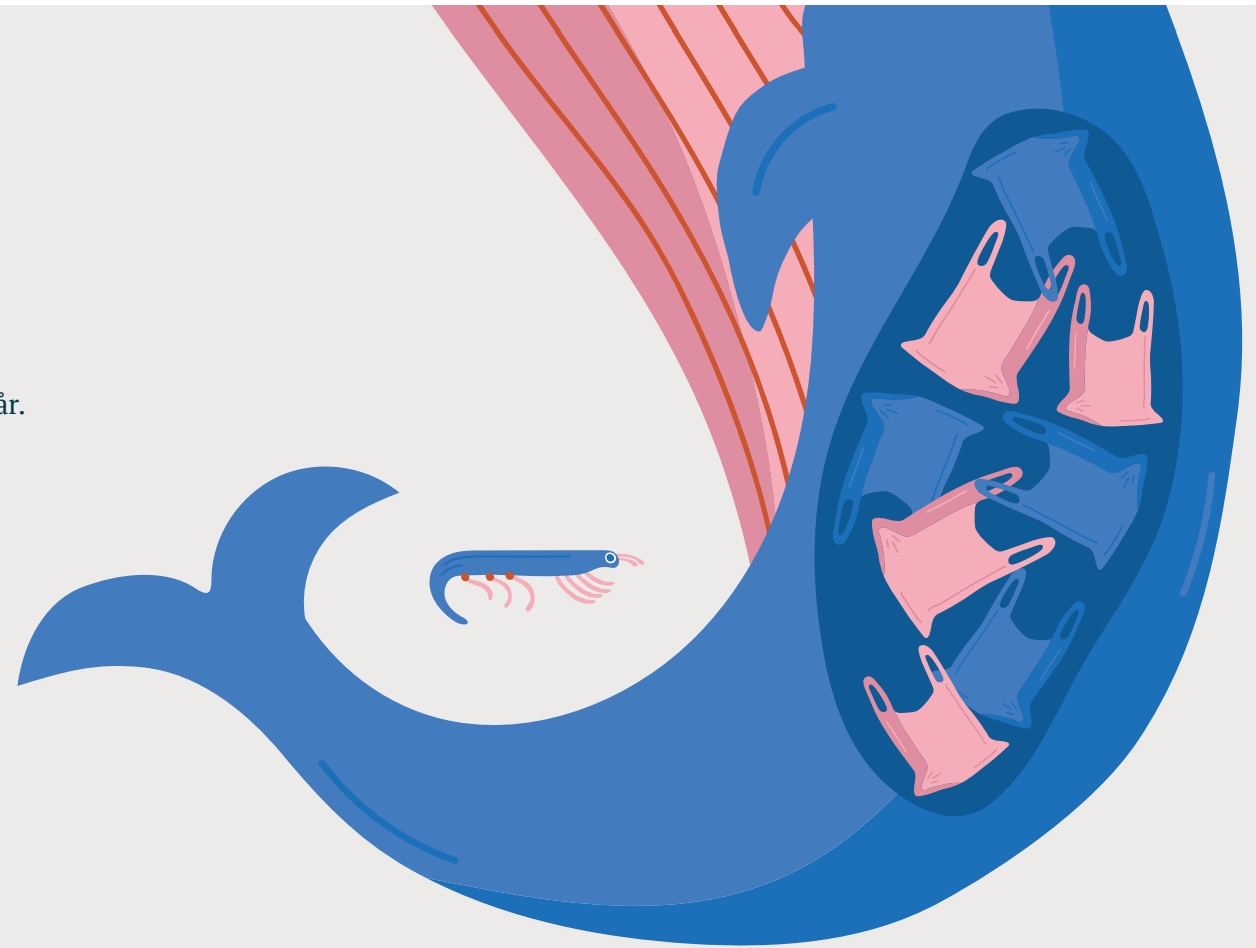
Over hele verden blir mange plastposer mistet ut av veska, glemt i skogen, eller lagt i en for full søppelkasse. Det gjør at det i dag er flere plastposer i havet enn det er hvaler, haier, krokodiller – og dinosaurer der. Faktisk havner åtte millioner tonn plast i havet, hvert eneste år.

Selv om den store hvalen var redd for plastposer, og kanskje sa “UÆ” eller “BLUB” hver eneste gang han så en, endte han opp med å spise plastposer.

Mange plastposer.
Hvalen har egentlig ikke lyst til å spise plastposer. Den har mest lyst til å spise fisk og et dyr som ligner på reke. Krill. Men når plastposene har vært i vannet en stund, begynner de å lukte fisk og noe som ligner på reker. Krill. Derfor tror hvalen at plastposene er mat.

**Men plastposer er ikke mat.
Plastposer er plastposer.**

Den store hvalen fikk så vondt i magen av alle plastposene at han ikke klarte å spise noe annet enn det. Hvalen var sulten – sulten som en hai –

men plastposene satt fast i magen hans.
Han hadde ikke plass til
en eneste liten krill.

**Neste gang hvalen møtte en krill,
kunne han ikke spise den,
men han kunne snakke med den.
Det den store hvalen sa var så viktig
at den lille krillen bare måtte si det videre.**

Den *lille* krillen forteller det den store hvalen sa videre til en *rask* fisk.

Den *raske* fisken forteller det videre til en *tannete* hai.

Den *tannete* haien forteller det videre til en *armete* blekksprut.

Den *armete* blekkspruten forteller det videre til en *krabbete* krabbe.

Den *krabbete* krabba forteller det videre til en *bråkete* måke.

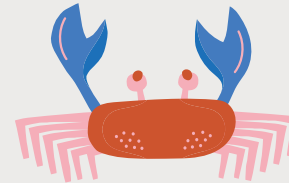
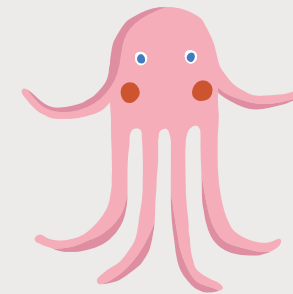
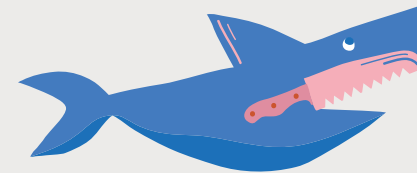
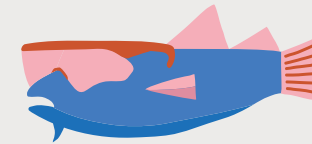
Den *bråkete* måka forteller det den *store* hvalen sa til meg.

Og nå forteller jeg det til dere:

Hvalen sa ...

...

“BLUB”!

Vet dere hva “blub” betyr?

Hvis vi oversetter det den store hvalen sa til den lille krillen – fra hvalspråk til menneskespråk – så betyr “blub” hjelp. Hvalen lurer på om vi kan hjelpe den og alle andre som bor i havet.

Men hvordan kan vi hjelpe hvalen?

Vi kan bruke færre plastposer.

I skapet eller skuffen hjemme kan dere se om dere finner et gammelt bærenett som pappa brukte da han hadde en annen sveis, eller mamma brukte da puppene hennes var litt høyere oppe. Disse gamle bærenettene skal vi gjøre om til skiftetøynett, og de kan hjelpe oss med å hjelpe hvalen.

Neste gang vi hopper i sølepytter i barnehagen (jeg gleder meg til neste gang vi skal hoppe i sølepytter i barnehagen) kan vi putte de sølete klærne i skiftetøynettet, i stedet for i en plastpose.

Neste gang vi skal spise tomatsuppe i barnehagen (jeg gleder meg til neste gang vi skal spise tomatsuppe i barnehagen) kan vi putte de suppete klærne i skiftetøynettet, i stedet for i en plastpose.

På den måten blir det færre plastposer i barnehagen og færre plastposer i havet.

Der hvor blåhvalen bor sammen med

Krokodilla.

Krillen.

Fisken.

Haien.

Blekkspruten.

Krabba.

Måka.

Snipp, snapp, snute, så var eventyret ute.